

Bàu Hung

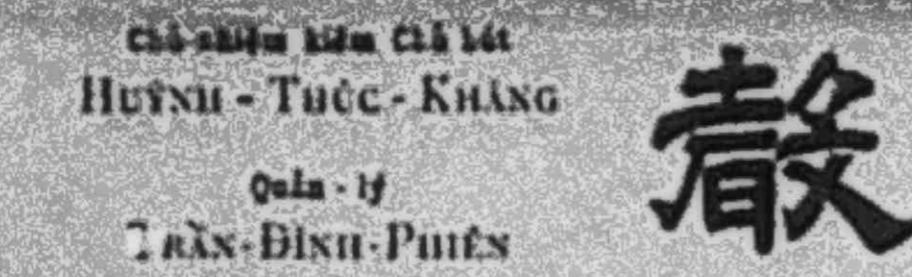
NĂM THỨ NHẤT SỐ 4

Mỗi số : 0\$08

NGÀY THỨ BA 20 AOUT 1927

GIÁ BẢN	
DÔNG-FRANC	NGOẠI QUỐC
Mỗi năm	6 \$ 00
Năm tháng	3. 50
Đa tháng	2. 00

Một báo mỗi ngày, trang
Chuẩn bị và in với giấy kraft M. TRẦN
DINH-PHIỀN - Ai đãng quang cáo
viết riêng xin thương nghị trước.

CÔNG-SHÉM KIỂM CŁA LỘI
HUYNH - THÚC - KHÁNGQuân-lỵ
TRẦN-BÌNH-PHƯƠNG

LA VOIX DU PEUPLE

Mỗi tuần xuất bản hai kỳ thứ tư và thứ bảy

DEPOT LEGAL
1834BÁO QUÁN
Đường Đồng Ba, HuếGiấy thép nổi số 62
Giấy thép TIẾNG-DÂN - Huế
Hộp thư số 31.Ai nói đều lối
ta là thấy ta đó.

Bức thơ trả lời cho bạn Đọc Báo.

Bản báo mới ra số đầu, trong
anh em đọc báo có dỗi
người viết thơ trách và hỏi ý
kiến, nói rằng: «người ta ở đời
ai cũng thích nghe tiếng cười
mà không thích nghe tiếng
khóc, huống Trung-ký ta một
giải đắt dai mà bấy lâu nay bịt
bụng trong vòng hắc ám, chưa
từng biết từ báo là gì, nay tờ
báo này là đầu, sao không bày
ra tuồng vui thùy tuồng hùng
tráng tuồng kịch liệt, nào mắng,
não chửi, nào reo, nào hát, nào
cô-dòng hô-hào để cho người
ta thích nghe như các tờ báo
khác mà lại diễn tuồng buồn,
ý nghĩa thế nào? Xin giải lời
cho chúng tôi rõ».

Phải! Anh em trách thế là
phải. Tác giả cũng một người
như anh em, nǎo phải là gõ lá
đá gi, lại không muốn cười mà
muốn khóc? Song, xin thưa
anh em một câu: Không khóc
thì không phải là «Tiếng-dân
Trung-ký», không khóc thì
không phải là tờ báo ở Kinh
đô nước Việt-nam; huống
trong đời, bất kỳ việc gì, không
trái qua cái thời kỳ khóc thì
không sao có lúc cười được.

Người ta lợt lỏng mẹ ra thi
cái tiếng khóc là cái tiếng trước
nhất, cái tiếng đó là cái tiếng
trời đất báo trước cho loài
người biết rằng bắt đầu vào cái
cánh cửa khòi; huống sáu triệu
hàng con anh em ở về dài dài
trung lâm diêm trong một nước,
ma chính nơi Kinh-dô đến ngày
nay mới có một tờ báo xuất
hiện, khai thông chậm trễ, điều
đó là một chứng nghiệm rõ ràng.
trong người lại ngầm đến ta,
cười sao được mà chả khóc?
Áy là một nghĩa.

Lại còn một nghĩa nữa, thuở
nay những người nhân-hàn
chỉ si thương nước lo đời,
phản nhiều lấp nước mắt mà lờ
hay lâm sự. Kia trong sú-sách,
biết bao nhiêu chuyện khóc
mà con truyền đến ngày nay:
Tôi xin kể qua một dỗi chuyện.

Nói về đời xưa, bài ca Mạch
Tử (1) là ông Cơ-Tử khóc Kinh
đô nhà Thương, bài thơ Thủ
Ly (2) là quan Đại-phu khóc Kinh
đô nhà Châu, bài ca Ai-sinh (3) là
ông Khuất-nguyên khóc Kinh
đô nước Sở, mấy ông đó đi
ngang qua Kinh-dô nước mình
trong trước ngò sau, sinh lòng
dùm động, vẫn biết khóc là vỗ
chết mà giọng cháu lai lảng,
giỏi ngọt chưa chan, muốn
ngủn mà ngán không được. Còn
ngoài ra, ông Thân-hao-Tứ (4)
khóc rân nhà Tần, ông Giả
nghi (5) khóc triều nhà Hán, lẩm
lẩm yếu nước, hột le lo đời,

VĂN VĂN

Bài hát mừng báo Tiếng-Dân

Dân ta gặp ván-mình ván-hội.
Thay Lóng-sa chì lối giác đường hay.
Sau mươi năm riêng mới xúi nay,
Tờ dân báo mừng nay vừa mới có.
Mượn ngòi bút làm chuồng làm mổ.
Khắp nơi nỗi thòn-đithe thành.
Nào tiếng vui, tiếng cười, tiếng
than thở, tiếng kẽ tít xít nhín.
Trên mảnh giấy rành rành tỏ rạng

Do lại dân già vi hàng hán,
Huống thị thành chí dữ el ánh thông.
Mấy triệu dân con Lạc châu Hồng
Dân có óc lè nào không có tiếng.
Thần Công-lý cung trông cho mờ

[miêng]
Đề năm châu bốn biển hữu nhau cùng.
Cát tiếng lén, cho gió đưa cho mây
[giặt],
cho bụi sạch cho nước trong.
Chợm mặt non sông ngàn thuỷ trước.
Khóng kịch liệt cung không nhu-
như,

Gióng ôn-hoa má chánh trục ấy là
[thay].
Ai ơi nghe tiếng dân này.

BÁI-TỊ-THỌNG-THÀNH
HUE

Các triệu-phú ở Mỹ

Các số Thống kê ở Mỹ dัง rẳng:
Măm 1926, có 207 người mỗi năm
được hơn 1 triệu bạc lởi, nghĩa là
hơn 25 triệu phat lăng.

Năm 1925 số người ấy chỉ có 75
người; còn năm 1916 là năm lợi về
việc cai-tranh nhiều nhất thì số
người lời trên ấy là 206 người.

Năm 1926 các công-ly hợp ed lời
cả thảy là 113.000 triệu bạc, năm
1924 được 97.500 triệu.

Trong số người triệu-phú có 90
người ở Nữu-ure. Hai người mỗi
năm lời 5 triệu bạc nghĩa là 125
triệu phat lăng.

Có 3 người dân bà lời từ 3 triệu
đến 4 triệu bạc, và 18 người dân bà
khác lời từ 1 triệu đến 3 triệu.

LỜI KÍNH CÁO

Mục đích bản báo, đã đăng trong
số đầu, vậy bà con ai có lai cão
môn đồ, bất kỳ vấn đề gì, xin cứ
viết thư mà bão luân cho có lẽ
công bằng, bản báo sẵn lòng hoan
nghinh cả, còn những bài nào công
kịch việc riêng thì bản báo không
thể đăng cũng không thể trá cáo
lại.

Dân báo

Chúc mừng báo Tiếng-Dân

ra gi, những chắc không bao giờ có
tiếng. Nay vừa cảm ngon da, bồng
choc mà hay nái hay cười, chẳng
pi ài là lát lung sao?

Ôi! các anh em! ôi! các em! i
chờ voi nghe Tiếng dân mà mừng,
chi mong cho nghe Tiếng dân mà
lo mà sợ. Báo Tiếng dân ra đời
đó, phút bay họa, may hay rủi, sống
lâu hay thắc nòi, lút bảy giờ thật
chưa có thể đoán định được.

Người xưa ô câu nói rằng: «Mưu
sự tại nhân, thành sự tại thiên». Tôi
xin phiên lại làm câu này: «Mưu
sự tại thiên, thành sự tại nhân»,
nghĩa là xui ra việc là bởi trời, làm
nên việc là bởi người. Dân ta vẫn
cầm, mà bảy giờ bồng choc đã hay
nói ấy là tai trời, dân ta đã hay nói,
mà muôn vang được xa, eayas được
chóng, thành thế được vò cung. Ấy
là tai người. Cái sao vậy? Tôi xin
kể do như sau này:

Cứ theo y-lý-học, thời tiêng người
ta ở phế mà ra, mà phế lai liên lạc
với lâm; lâm với phế có bồ dưỡng
được hoan toàn, thời tiêng nói
mới được hưng tráng;反之
nhưng hình zero, mấy mươi triệu
con em chủ hắc ta, vẫn thản
trùn mà lại trán mùa hè, vẫn phản
để mồi để mồi đồng, mui trên
môi dưới, mồi cắp miệng trời cho,
trừ làm ngong làm cảm thời chi
đã dâng vang vang, là dâng bồn phản,
nếu thế mà bảo còn có tiêng gì
nữa rứ? không thật! không thật!

Người xưa có câu nói: «đam mênh
bất minh nhất minh kinh nhánh
nghiá là: ba năm không gày, mà
gày một tiêng thời thiên hạ phải
kinh. Dân nước ta, dâng mây nghin
năm cầm, bảy giờ mồi nói, việc đó
thật đáng mừng không biết bao
nhieu, mà đáng lo cung không biết
bao nhiêu. Mừng là mừng tám
phế dân ta dâng có hơi hoạt động, lo
lại lo tám phế dân ta còn chưa
được hoàn toàn.

Tôi xin các anh em, các chị em, từ
day về sau, gấp nhất là bồ lâm
phế, muôn bồ lâm thời cần thử nhất
là Đạo-Đức, muôn bồ phế thời cần
thử nhất là Thíp-Nghiệp.

Dân ta lo trau dồi về đạo đức, dạo
đire dầy dù thời nhiệt Thành hòn
chết, mà tâm huyết không bao giờ
đoát; dân ta lo trau dồi về thực
nghiệp, thực nghiệp dày dù thời ăn
mày no úm, mà p'ó khí không bao
giờ kiệt. Tâm huyết dâng mà phế
khí lại thịnh, eo là náo binh, cảm
ngóng dâng dâng là lanh ròn, mà còn sót
không dứt nọc được rứ?

Tôi xin viết mấy câu này, làm bài
hà văn cho báo Tiếng dân trước ao
dưới ngôi hót jôi từ đây về sau, khói
phai viết chữ văn adieu, dâng phế
đang cho mình tôi vò cung, vò cung,
vò cung vây!

Viết-Diều

Hết «một» rồi đến «một» gì?

Báo Tây có dâng một tin như
sau này: «Có một tiểu thư tuyet xác
nhà rất giàu ở Ý-dai-lợi. Tin có
thich anh mạc, mỗi ngày mây lán
thay áo. Đến nỗi trong ba tháng
trời mà hết «một» áo mạc. Cố
bên cõi trường (che thân dưới)
ta đường đi Cảnh sát thấy vậy,
mang xích ra mài cõi đưa tay khép
lại, dắt vào lilon tò vò nói rằng:
Bây giờ không phải là thời đại tự
do, vậy có hãy tam vào nghỉ mát
(trong lì lâu rồi sẽ bay).

(T. N. D. B.)

BÀN - BÁO KHÀI SỰ

Bàn báo ra đời,
có gởi hau các
ngài. Vậy ngài nào
bằng lòng mua,
xin gởi thơ lại cho
bàn báo biết dặng
gởi những sò tiếp
theo, nêu không
được thơ thì bàn
báo xin định gởi.

Các cò-dòng của
Huynh-Thúc-Khang
công-ty cũng xin
gởi thơ cho biết.

TIẾNG-DÂN

HUYNH - THÚC - KHÁNG
Công - Ty

Lời kính cáo anh em cò-dòng
Công ty từ ngày thành lập đến
nay (10-4-1927) chúng tôi lo việc
nà in và tờ báo, công việc khó
khăn, nên lần hành phải dành el am
trò, thật phu lâm long anh em trong
môn nhiều.

Nay nhà in đã làm yên mà tờ
báo cũng xuất hiện, vậy an em ai
còn thiếu nữa phần chưa gởi, xin
gởi lại cho chúng tôi el đang có: el
đạt công việc, còn cò-phiếu và
diêu-le, khi in xong sẽ gửi cho
anh em.

NÊN CHÚ Ý

HUYNH - THÚC - KHÁNG ba chū
gần đây anh em gửi thơ lú, mán-
dal, nhiều người viết sai (như
Huynh mà viết Hodz, Khang mà
viết Khan, vân vân), có đều không
tiết. Vậy xin an em có gửi thư
tùi viết cho dùng HUYNH - THÚC-
KHÁNG cho tiện việc lanh nhän,
cảm ơn

Huynh-Thuc-Khang

TẬP - LOẠI

Lược Khảo về Xứ Lâm-viên
(Tip-theo)

HÙNG MẬT

Số 2

Muốn hùng-mật, phải ở Da-lac.
Vẫn trong Xứ Lâm-viên có nhiều
nơi cao-rào mít-mè, nhưng chỉ
Da-lac là có p'ó-xá nhà cửa.

Vì sao Chánh phủ phải lập thà-h
phố Da-lac?

Người Án-Mỹ di thue dân các xú
ở về nhiệt-dời cần phải lập thà-h
phố hùng-mật. Nguyên người Án
Mỹ là ở quen han-dời và ôn-oi,
khi đến nhiệt-dời, hay mệt-nợt
đom đau. Muốn khỏi mệt-nợt
đom đau, mài mỗi năm ít nữa công
phai hùng-mật mới hai tháng. Ma
muốn hùng-mật thi phải lập thành
phố hùng-mật. Bởi lẽ cho nên ô
Án-Mỹ (Indes) người Hồng-Mao
angalis phải lập thành-phố Binla,
Darjeeling, Yerend, v.v., ở Mi Lan

AU MỸ

PHÁP

Hai nhà phi hành Levine và Drouhin đã ký tờ hợp đồng nhất định về cuộc bay từ Ba-lô (Paris) tới New York (New York) và dừng lâu ở Miss Columbia.

Hai anh em nhà phi hành Vittoles đã từ Kowno (Balai) tới thẳng Bourget, không ngã chỗ nào.

Có tin rằng ở trường tàu bay Bourget náo nhiệt lắm. Hiện giờ có 10 toán dương chức dự cuộc bay qua Đại Tây Dương. 5 toán người Pháp là M. Givon với M. Corba, M. Drouhin với M. Levine, M. Costes với M. Lebris, M. de Marmier với M. Favreau, M. Laulhe với M. Torasco. 4 toán người Đức và một toán người Anh.

Nhà Phi hành Weiss đã khởi sự bay một vòng 8.000 km ở miền Đông Âu.

Nhà Phi hành Royer Guillaumot nguyên Phó giám đốc sở Tàu bay Đông dương định đến tháng September thi sẽ bay vòng Paris - Calcutta - Hanoi - Pekin - Moscou - Paris hiện đã bị ngã ở gần Versail (Pháp).

(Theo Arip ngày 10, 11, 12, 13 aout)

ĐỨC

Berlin. - Sở Cảnh-sát đã bắt 3 người thợ làm ở một sưởng hóa chất vì họ muốn tiết lộ cách thức bí mật chế một chất gì cho người ngoài quốc.

Lễ kỷ-niệm Hiến pháp yên-lặng, không xảy việc gì.

ANH

Ở Ai-nhô-lan gần có chính-biển. Ban «Sinnfeiters» về đảng Cộng-hoa là một phe với M. Valera đã định tuyển thủ công nhân Hiến pháp để có thể dự vào Nghị-viện, nhưng họ nói rằng tuyển thủ đó là vi hình thuê đồ thời. Vì mưu ấy phải liên hiệp phản động mới được đa số mười phiếu. Các báo dâng rằng hầy đảng Cộng-hoa và đảng xã hội liên hiệp với nhau thì M. Cosgrave là hội-trưởng Hội đồng hành chính sẽ từ chức.

(Arip ngày 13 aout)

TỶ-LỢI-THỊ

Công sứ Hoa-kỳ không chịu tiếp các đại biểu của đảng xã hội về việc Sacos và Vauzetti.

(Arip ngày 10 aout)

Ý-DÀI-LỢI

Số sinh sản lụa giả (soie artificielle) trong năm tháng đầu được 6.200.000 kilos, so với khoản ấy năm 1925 thì giá tăng được 68 phần 100. Số xuất cảng được hơn 257 triệu ruồi lia (bằng 1 phần 10).

(T. N. D. B.)

NHÀ IN TIẾNG DÂN

ĐƯỜNG ĐÔNG-BA. - HUẾ

IN SÁCH VỐ VÀ CÁC GIẤY MÁ

BÀN-BÁO KHAI SỰ

NGA

Moscou. - Trong cuộc biện luận hơn 8 ngày, ông Trotsky và ông Zinoviev không chịu nhận bộ đầu già quan hệ, nhưng cũng vẫn được ở lại Hội đồng Trung ương chấp hành ủy viên.

(Arip ngày 12 aout)

HOA-KÝ

Vì sự nào động xảy ra về việc Sacos và Vauzetti nên luật di dân & Mỹ sẽ sửa nghiêm hơn nữa. Những nhà thuê người làm việc phải đòi cho được cái giấy phép cư trú khi mới được thuê.

(Arip ngày 13 aout)

Số sinh dục của các nước Au-châu mỗi ngày một kém

Số sinh dục của các nước Au-châu mỗi ngày mỗi kém, cứ xem như biểu kê sau đây thì rõ :

Nước Anh năm 1915: 28 %. năm 1925: 15 %.
Nước Đức — 34 %. — 30 %.
Nước Áo — 31 %. — 13 %.
Nước Pháp — 31 %. — 19 %.
Nước Nga — 46 %. — 40 %.
Nước Ý — 28 %. — 21 %.
Hà-lan — 31 %. — 29 %.
Y-dai-lợi — 31 %. — 30 %.

Như số đã kê trên là tính theo trăm phần trăm trong số 1.000 người. Lẽ như nhân khẩu nước Anh trong năm 1915, thì số sinh dục trong một nghìn người là 28 %, đến năm 1925 kém đi chỉ được 15 %. Các nước khác cũng tính theo như thế. Cứ coi như biểu kê thi số sinh dục không nước nào hơn trước cả. Xét ra vì có mấy nguyên nhân như sau này :

1) Vì cái tư tưởng khoa học phổ cập, nhân dân thực hành sự văn hóa.

2) Cái tư tưởng nhân dân biến đổi phần nhiều đều theo chủ nghĩa khoái lạc, không muốn sinh con cái.

3) Dân-trí tiến bộ, đời lừa kén chọn rất khó, gai gai không chịu khinh suất kết hôn cùng nhau.

4) Trình độ sinh-hoạt ngày cao, gai gai vì sự áp bách về đường kính lỗ, nên không được không phải tránh sự sinh đẻ.

Vấn-dề nhân khẩu, cùng với lề tiến thoái về đường văn-hóa của thế giới, rất có quan hệ, các nhà nghiên cứu về vấn đề xã-hội, cần phải chú ý lắm vậy.

(T. N. D. B.)

MỘNG LƯƠNG THƯ QUÁN

VƯƠNG - GIÁ - BÁT

CANNAM

NHA TRANG

Bản dù các sách quốc văn xuất bản tại Nam Bắc Kỳ.
Bản các thư dùng & các nhà trường : Giấy, vở, bút, mực, tranh quốc sử v.v.

Đại lý các nhà Báo : L'Annam, L'Echo-Annamite, La Tribune Indo-chinoise, Đông Pháp Thời Báo, Nhật Tân Báo, Thực Nghiệp Dân Báo, Tiếng Dân Báo, Rong Đông Tạp Chí, vân vân.

Đại lý cho nhà thuốc Việt Nam Võ-Đinh-Dần Được phòng & SOCONG.

Bán buôn và bán lẻ, các thứ vải nội-hoa, và các đồ nội-hoa và tạp-hoa.

Có cho thuê dù các thư truyện Quốc ngữ.

THAI-KHANH

Hiệu tôi có bán lè y theo giá định của nhà nước, những giấy tín chỉ, tem văn-tư, bì thư tem và tem gởi thơ, vây xin mời các ông, các bà sẵn lòng chiêu cò đèn mua ở Hiệu tôi, thì tôi cảm ơn lâm.

THÁI-KHÁNH
M^r. NGUYỄN-THỊ-HUỆ
COMMERÇANTE
Rue Dô-Hữu-Vi, TOURANE

LIÊN-THÀNH

ĐÓNG-PHÁP SẢN-VẬT

Còn-phần hữu hạn Công-ty.

Tư-bản 133,500\$00

Tổng Cty tại	Saigon
Phân Cty:	{ Mui-ne
Phòng phân chia:	{ Khánh-hội (Sài-gòn) Thành-Đức (Phan-thiet)
Xưởng chế tạo	{ Khánh-hội (Sài-gòn) Đức-Thắng { Phan-thiet Hưng-long { Phan-thiet
Phòng nghỉ	{ Thành-đức (Phan-thiet)

Công ty thành lập đã ngót 20 năm, chuyên nghề chế tạo và bán nước mắm, nước mắm ngọt, hành, hẹp, paep và sả, đường, đường mứt nhà nước, đồng nhân chiến cố, xì nhân rò nhân hiệu tam sắc Liên-Thanh.

Phòng nghỉ thì rộng rãi mát mẻ, rất thích cho khách du lịch.

Tiếng đón vang.

Đi đến đâu cũng nghe thấy thiên hạ đồn vang về mấy thứ thuốc của Hiệu chính Từ-ngoc-Lien 46 rue Principale à Dapcau và chí điểm Từ ngoc Lien 74 rue Tienisain à Hanoi.

Nhất là những thuốc cam tré như là ; «Hòn trùng phì» nhì táo n. 11 giá 0 p. 40 đắt trị các chứng cam trót, cam run, di sòng phàn, la cùi tanh, to bụng ăn không tiêu, đầy cùm, chí dùng 1 lọ thì sạch cam, khiến trẻ ăn được mà trở nên khỏe mạnh. — Thứ hai đến thuốc Ho tré con n. 1 giá 0p.35 rù trè ho nặng đến đâu cũng khỏi. — Thứ ba đến thuốc ly n. 5 giá 0p. 48 bất kỳ giá trè ru bệnh kinh niêm chí dùng 1 lọ là khỏi hẳn. — Thứ tư đến rượu bò n. 2 đắt trị các chứng

tê bại dau xương thì thành lâm, rượu này các ông bà già dùng thì khỏe lại giá 2p.00. — Bản liệt lại có thứ thuốc ghế chữa rất giản dị giá Op. 10 Còn 2 thứ thuốc nữa, khắp ba kỵ Trung Nam Bắc đều biết tiếng là thuốc lâu n. 3 giá 1p.50 thuốc đương mai n. 6 giá 2p.00. Hai thứ thuốc này đã được thiên hạ tặng cho bản phòng chủ nhân cái danh hiệu «Vua thuốc lậu».

Các hiệu đại lý : Haiphong Hường Hát Thủ Diêm, 92 Boulevard Bonnal, — Nam Định Lé Sinh Đường 190 phố Khách, — Vinh M. Lê dinh Mai, n. 3 Yen miêu sau дền Hội quán. — Tuyên quang hiệu thư may Lường việt Tứ 6, Rue Xuân hòa, — Hanoi Kim đúc Giang, 83 phố Hàng Bồ.

VIỆT-NAM DƯỢC-PHÒNG

PHẠM-DOÀN-DIỆM

(Tổng-nhiệp trưởng Y-khoa Hanoi
Nguyễn Bão-châ viên sỹ T-lé Annam)
BIỂU CHÍNH : TOURANE, ANNAM
Đến ngày 22 Aout này thi nhà Việt-nam
dược-phòng của M. Phạm-doàn-Diệm sẽ
khai-truong, có đủ các thứ thuốc ở Tây
về và nhiều thuốc từ chủ-nhà bào-châ
lấy.

Xin quý khách chú ý và chiêu-cố đến

Còn gì hơn !

Trong 2 giờ đồng hồ có thể
biết được các việc lỡ trong thế
giới. Ai không tin xin đến
Cinéma TAM-TÂN đường Paul.
Bert Hué thi biết.